

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
 Helyben és postán küldve.
 Egy évre 10 fr.—kr.
 Fél évre 5 „ „
 Negyed évre 2 „ „
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény följár. Versenyképe felvétele, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben
 TRIEGGDI K. LAJOS és IQ. OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok udvarán.

Hirdetési díj
 Négy hasábolj peit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a díjban. Hirdetést alk. szerit a 1. és 10. óráig 30 kr. a többi órákért 20 kr. Bélyegdíj minden különbeírt társért 30 kr.

Nyitási-ben megjelenő közlemény minden peit sor 20 kr.

Hirdetést felvételnek a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHNER-MAN H. könyv. irodájában is.

Név nélkül vagy bérmentesül beváltók kizárók nem vételnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adatnak.

A köpenyegforgatás.

Jelige: Igyunk nagyur, nem boldog a magyar!
 (K. B.) A pátenz-világban, midőn kerülő uton akarta bevenni a hatalom a magyar protestantizmusnak addig még megvitatatlan sánczait, Tisza Kálmán, akkor még fiatal ember, volt a legbátrabak egyike, ki a protestantizmus védelmére sietett, mert jól tudta azt, a mit különben akkor egész Magyarország tudott, hogy a magyar protestantizmus szabadsága azonos Magyarország szabadságával. Lélekemelő jelenet színhelye volt a debreczeni kis templom. Ott ültek hosszú sorban egyházunk legjobbjai s merész hangon, őszinte hitben énekeltek: »Te benned bízunk eleitől fogva...«

Belépett a hívők közé a királyi biztos, sápadtan, mint az őszi levél, reszkető hangon, mintha érezte volna küldetésének megalázó voltát, mondá: »A k. k. nevében parancsolom: oszoljanak szét.«

Tisza K. kiáltá vissza legmerészebben: »Nem oszlunk, csak azért is megtartjuk a gyűlést!«

A gyűlést meg is tartották s meg lön védve a protestantizmus szabadsága.

Tisza Kálmán saját nagyságának (ha ugyan el lehetne őt fogadnunk nagyságának) alapköveit akkor rakta le. Ünnepezték, mint a protestantizmus s ezzel együtt a magyar szabadság bajnokát. S midőn a hatalom látta, hogy Magyarország kibékítése nélkül állása tarthatatlan s az országgyűlés összehívott: Tisza K. mint ellenzéki pártvezér merészen küzdött Deák Ferencz alkudozó, nemzeti jogokat feladó politikájá ellen s népszerűsége napról napra nőtt.

A népszerűséget azonban, melyet nemzete hasznára fordíthatott volna, felcsérelte a hatalom mosolyával. Pálból Saul lett, — elveit feladta s most épen azon elvek ellen küzd, melyeknek zászlaját egykor fennen lobogtatta.

Betelt rajta a ledől t szobor regéje. Magas hegy tetején állott a büszke szobor, egyik kezében diadalmi zászló, másik kezében háborui kard. Ledől t a magasból a mocsárba, hol ellepték az ingoványok undok férgéi.

Mert csak akkor, csak addig volt ő nagy, míg a nemzeti függetlenség talaján állott, s mióta e talajt felcsérelte a hatalom sikamlós márványburkolatával, kicsiny nyé, liliputi kicsiny nyé törpült.

Az a Tisza Kálmán, ki egykor a protestantizmus s a magyar függetlenségnek védelmére kelt, régen meghalt. Gyász torát ezeltől 10 évvel ülték meg. Azt a Tisza Kálmánt megsirattuk, a mostani Tisza Kálmánt még inkább sirathatjuk.

Az ő köpenyeg-forgatása megrendíté egész politikai életünket. Példája másokat is rossz utra térített s a politikai hitehagyottság nálunk már valóságos divattá vált, — s azok, kik ezt elkövetik, még csak nem is szégyenkeznek miatta, hanem mint a festett arczu kéjleányok a bűnnel, dicsekednek vele.

Régibb politikai életünkben, ha valaki elveit feladta, politikai halottá lön.

Ott van Felsőbüki Nagy Pálesete, ki zászlaját cserben hagyta s ezért az egész ország közvéleménye elítélte. Ma? A politikai renegát nem lefelé, hanem felfelé bukik!

És még mentésget is találnak a maguk számára a politikai renegátok. Tisza Kálmán például a decz. 7-ki országgyűlésen többek közt így nyilatkozott:

»Én elismerem azt, a kármenyire tessék is a hitehagyó, vagy elvtagadó elnevezéssel illetni, — ismétlem a mit már mondtam egyszer, de mondani fogom mindig, hogy

igenis a kiközbejött fontos események nélkül vagy magánérdekben változtatja nézetét, az hitvány ember. De a ki, ha a viszonyok meggyőzték arról, hogy valamely nézete téves volt, és azt nem meri bevallani, csak azért, hogy ne vádolhassák: az nem elég jó hazafi!

Ezen nyilatkozat — hogy Tisza Kálmának a tavalyi egyházkerületi közgyűlése mondott szavaival éljünk — »nem egyéb, mint a levegőnek nagy szavakkal való okvetlen megterhelése.«

Mert mi is értjük azt, ha valaki apró, napi kérdésekben, melyek döntő súlyjal nem bírnak, nézetét megváltoztatja, — de feladni mindazt, a miért egy fél életen keresztül küzdöttünk, oda adni cserébe a hatalomért a nemzeti jogokat, a tegnapi fehérre azt mondani, hogy fekete, — a nemzeti jogok védelmezését, melyben az előtt mi is részt vettünk, tulzának, politikai rajongásnak, elérhetetlen ábrándnak bélyegezni: ez minden, csak nem jellemes tett, — nem egyéb, mint köpenyegforgatás.

Az ilyen eljárás, melynek jellemzésére kellő jelzőt sem találunk a magyar nyelv szótárában, demoralizálja a népet, megrontja az ifjúságot, a haza reményét, olyaná válik ez, mint azon virág, melynek gyökerein féreg rágódik.

Ime, a debreczeni ifjúság egy része is, mely ifjúság századokon keresztül ott állott a nemzeti szabadság taborában s ha kellett, ezen eszméért Kalváriára ment, most félrevezette a politikai áljelszavak által — Tisza arczképét saját olvasó termében kifüggesztette.

A zsidók arany-borjút imádták s szétzüllöttek a nagy világba, — mi is ugyan járhatunk ha Tiszát imádjuk!

Míg a nagy urak dözsölnek és a hatalom napfényében sűtkéreznek, addig a nép nyomorog és szenved.

Nyomor ütötte fel tanyáját széles Magyarországon, melyre most is ráillik a török elleni harcok vándor hegedűsének szomorú dala: »Sírva veszik el most szegény Magyarországot!«

— Országgyűlés. Az öteves mandatumról szóló javaslat tárgyalásának második napja tegnap volt a képviselőházban. — Napi-rend előtt Herman Ottó szólalt fel személyes kérdésben, mert találva érezte magát Darányi tegnapi beszéde alatt, mire Darányi válaszolt. — Az általános vita Irányi beszédével vette kezdetét, kevés számú képviselő és karzati közönség előtt, de úgy dél tájban teljességbenesült a ház. Irányi természetesen nem fogadta el a javaslatot, mert egyebek közt nem érti, hogy az új főrendiházzal szemben miért van szükség a képviselőház nagyobb tekintélyére és itt meglehetősen éles párhuzamot vont a két ház között. Kívánta a választási viszályok szigorú megtorlását, a curia bíráskodását s a titkos szavazást. Ez irányban hat. javaslatot is adott be. Utána Andrásy Manó gróf szól t a javaslat mellett.

A székely padokról Tóth Ernő szól t a javaslat ellen, majd a kormánypart részéről Kuncz Adolf a javaslat mellett, ki elfogadja a javaslatot, bár nem orvosolja a bajt teljesen, de legalább ritkábbá teszi azt.

Szólt aztán egymásután három antisemita: Andreánszky, Rácz Géza és Szalay Imre, végül pedig a szélsőbali Orbán Balázs.

Ezzel a tegnapi vita felbeszakítottatott s ma folytatottat.

Következtek az interpellációk. Herman Ottó kifogásolva a Curia II. büntetőtanácsának közelebbi hozott ítéletét, a ferli tárgyban interpellálta az igazságügyminisztert. Ugron Gábor meg Trefort minisztert interpellálta a nagyváradi róm. kath. püspökség vagyonának anyagi helyzetéről. Az interpellációk kiadattak az illető minisztereknek.

A főrendiház tegnap rövid ülést tartott, melyben vita nélkül elfogadta a temesvári vízzabályozási társulat pénzügyi viszonyainak rendezéséről szóló törvényjavaslatot, továbbá, Pauler Tivadar igazságügyminiszter felszólalása után, a katonai hatóságok által közigazgatási uton hozott kárterítésben marasztaló határozatok hatályáról szóló törvényjavaslatot és végül megállapította a ház jövő évi költségvetését.

A forrongó Balkán.

A fegyverszüneti tárgyalások még mindig nem vezettek eredményre. A háború megújulásának aggodalmi azonban csökkentek. Szerbia — párisi hírek szerint — határozottan megígérte Ausztria-Magyarországnak, hogy folytatja ugyan a hadi készülődéseket, de saját részéről a harcot megújítani nem fogja (Nem bizony, mert még jobban eltalálnak páholni!)

A bolgár kormány a diplomáciai ügyvivőkhöz körlevelet intézett, melyben kifejté, hogy miután a szerb javaslatoknak nincs más céljuk, mint az, hogy a fegyvernagyvágás kérdésének elintézését bizonytalan időre halogassák és a béke kérdését most még halgatolag mellőzzék, a bolgár kormány most még inkább ragaszkodik ahhoz, hogy Szerbia a bolgár részről tett javaslatokat fogadja el. A fegyvernagyvágás illetőleg mindkét fél meghatalmazottjai közt az értekezlet nemskára meg fog történni. A mi pedig a két ország közti béke helyreállítását illeti, a kormány nem fogja elmulasztani, hogy eklatáns bizonyítékát adja meérskletének a mielő reményli, hogy a hatalmak a kivitt győzelmeiket, továbbá a rend és nyugalomnak Kelet Rumeliában való feutartása, a betolakodók visszaszorítása és az ottani birodalom pillanatnyilag veszélyeztetett integritásának megóvása céljából, a bolgár nép által hozott áldozatokat tekintetrefé megelintati.

A bolgár kormány a Szerbia részéről ajánlott fegyverszüneti feltételekre azt válaszolta, hogy miután eme feltételek semmi biztos alapot sem foglalnak magukban, a bolgár kormány korábban körülírt feltételeihez ragaszkodni kénytelen, és hogy ha 24 óra leforgása alatt válasz erre a szerb kormánytól nem érkezik, a bolgár kormány jelentest fog tenni a hatalmaknál, a melyeknek közbe lépése folytán az ellenségeskedést megszüntesse.

A Pokroknak azt jelentik Fíppopoliszból, hogy oda egy magas állású orosz államhivatalnok érkezett. Ebből azt következtetik, hogy a illető Sándorfejedelemnek az orosz csártól kitüntetését, érdemrendet hoz.

A keletruméliai kérdés megoldásának esélyei lényegesen javultak. Remélik, hogy a porta egyszerűen el fogja fogadni Saistury nezeit a status quo helyreállítására vonatkozólag, aztan, hogy Kelet-Rumeliába nem fog csapatokat küldeni, szintugy Fíppopoliszba sem török biztot.

A porta keletruméliai meghatalmazottjának Drinápolyba hivatását az a körülmény idézte elő, hogy a török kormány még eddig nem kapott hírt a keletruméliai helyzetéről. Minthogy Keletrumeliából a helyzetre vonatkozólag jelentéseket várnak, a biztos elutazását Konstantinápolyból ismét, elhalasztották.

— Külföldi hírek. Ferencz József osztrák-magyar uralkodó részvét levelet intézett Krisztina spanyol királynéhoz, melyben felszólítja, hogy tekintse magát spanyolnak, halgasson a miniszterek szavára s kormányozzon alkotmányos módon. — A francia kongresszus a köztársaság elnökének megválasztására decz. 20-ára hivatik össze. Az angol kormány. A torykabinet elhatározta, hogy megmarad hivatalában, sőt már megállapította törvényhozási programját. A kabinet magatartása az ir kérdésben attól fog függni, hogy mily követeléseket támaszt Paruell.

Bécsi levél.

— decz. 8.

(Vereschagin.)

Ott sétálunk a Kärntnerstrassén az én doktor barátommal — egy televér tiroival, de ki csak azt szólítja te-nek, a mivel már bruderchafot ivott, — és várakozunk az utcza lámpák felgyújtására.

Sűrű köd lepi már az utczt, a velünk szemközti jövők arczvonásait alig különböztethetjük már meg, pedig erre nagy sulyt fektetünk e pillanatban, hisz — nincs más dolgunk, mint gyönyörködni a szép „ismeretlenek” szelid arczvonásaiban, legalább addig is, míg más szórakozás nem kerül a — szőnyegre. Azokban a szép „ismeretlenek”-ben pedig oly gazdag Bécs városa, hogy az ember lép-

ten nyomon találkozik velök; a szép, finom arcz, a fátyszalag, — hál' isten, hogy ki ment ennek ellenkezője a divatból, — a delczeg alak, a gazdag „robe” daczára hogy teli s mégis oly könnyű s „kevesnek látszó” december elején, — mind oly dolgok, melyek a „nőtlen” urakat kellemesen szórakoztatják a séta közt. S mi szórakozunk is s doktor barátom nem egy ismerős vel felismeri a mosolygó szépeket; én ráhagynom, hogy ez itt pl. egy távoli unokánövér, hogy az meg ott talán egy fiatal barátja egy néjünknek; csak hogy mikor az utóbbi szembe mosolyog velünk, ekkor zavarodottan mondja az én doktorkám: hogy: tán de mégse! Aligha, — mondam én — ebben a ködben könnyen tévedhet az ember!

Pár pillanat még, s kigyulnak mindenféle a gázlámpák, a kirakatok mesés tündökliké kápráztatja a szemet, az utczták nappali fényben ragyognak s — egymást taszigálják az emberek, daczára hogy még a kocsikat is ellepik; mintha mind tuneplo ruhába bujt volna ez a tenger népség, s mintha más dolga nem is volna, mint bejárni ezeket a fényes utcztákat, megbámulni a kirakatokat s a szép nőket, s csevegni könnyedén, nevetgélni, kaczerködni! . . . Hja, az utcztán! . . . Itt mindenki többé kevésbé — komédiás, s affektál oly szokásokat, melyeknek különben nem hódol . . . Az utcztán! Mintha bizony ezt a sok derült arczot, homlokot soha sem borítaná felhője a bunak, a gondnak, de hagyjuk csak őket vándorolni utaikon, vagy vándoroljunk mi is velük, tolassuk és taszigáltassuk mi is magunkat ide s tova, usszunk az árral és — szórakozzunk, ha egy pár kék folt árán is!

Ime ezalatt elérjük a Gizellastrassét, a melyen balra bekanyarodunk ama valóságos nappali fény irányába, a mely elhomályosítja a gázlámpákat s oly pislogóvá válnak a szomszédos tűz fénye alatt, mintha csak az egyházak szerény „öröktűze”, méca-tűz volnának! Hja, itt villamos globusok terjesztik fényüket szerteszté; bevilágítanak közel s messze mindent, bevilágítják a búszke patak sorait, a közel Wien patak széles medrét is, mely meder közepén gyorsan folydogál tovább az a — piszkos, szurok fekete víz!

Itt állunk tehát a bécsi „Künstlerhaus” tágas bejárata előtt; a villanyfény megvilágítja a táblákra ragasztott nagy piros betűkkel nyomott plakátokat: Vereschagin kiállítás! Este villanyfény mellett szemlelhetők híres képei; s a nép tódul a tágas lépcsőkön felfele, mintha csak ma lett volna megnyitva e kiállítás, pedig hát ha jó emlékszem, már másfél hónap óta tart.

E kiállításnak nagy reklámot csináltak a bécsi — szent atyák, s az a pástor level, melyet a bécsi érsek Gangelbauer bocsátott ki, Vereschagin ama két kepere vonatkozólag, a melyek egyike a „szent családot” a másika pedig a „feltámadást” ábrázolja. — Nem értek czéit a szent atyák, mert ahelyett, hogy elterelték volna az ajtókat a „pogány Vereschagin” kepeinek szemlélésétől, mintegy reklámot csináltak a képeknek s daczára a képkiállítás már oly hosszú tartamának, se regesen tódul most a közönség, hogy láthassa a katolikus papság körében oly megbotráncokozást keltett képeket!

Azt hozzák fel a papok ugyanis, hogy e képek kivitele nem egyezik meg a bibliai valósággal; a „szent család” című képen például Jézus urunk fivérei illetőleg testvereivel van festve; hoitt ilyenekről mitsem tud a biblia; a kép egy meglehetősen szűk, minden oldalról házak s magas falakkal körített udvart tár elénk; egy portale alaku házbéjárat közl a falhoz ul, keletiesen, keresztbe tett lábakkal Mária, keblén egy csecsemővel, közvetlen mellette áll egy serdülő fiu alak, míg ezektől balra egy kópádon ül Jézus, s elmerül egy a kezei közt kitért pergament olvasásában; az udvar közepén két kisebb fiu heverész s egymással gyermekek módjára, csintalakodik. Jobbra ezektől egy asztalospad előtt áll szt. József, háttal a nézőknek, amint éppen egy deszkát fűrészel ketté, míg neki egy felött fiatal ember segítkezik.

Jézus arczán nem ömlik el az isteni ihlettség, s egyáltalán egész alakja meglehetősen igénytelenül van a szemlelődő elé állítva; az emberre egy a tudományos dolgokat olvasgatni szerető — nem is szép — külszű ifju beenyomását teszi, arczába lelóggó kuszult voros hajával, a mely tulságosan is hosszú s fölötté rendezetlen. A többi férfi alakok közönséges keleti zsidóknak vannak feltüntetve, rövidre nyírott hajjal, de a ful mellett annál hosszabban lenyuló, ugynevezett „pászeszszel”.

A másik híressé vált kép, a „feltámadás”, ez meg egészen elremiti a szerény laikus szemlelőt; ennek tárgya csakugyan merő ellenkezésben állhat a bibliai valósággal; itt hiányzik a szelid agyal a sir fölött, kitért

mazott
 ir, ajánl
 S,
 aban
 kivonat.
 törvényszék
 közhírrá te-
 megmondnok
 bidstein Mór
 vőgrehajtási
 törvényszék
 városában
 A. I. 1,
 nek ondódi
 rtban ezen-
 ási árban
 ob megjelölt
 január hó
 a kir. tör-
 megtar-
 megállapí-
 latni fognak.
 tartoznak az
 ak 10 %-át
 LX. t. cz. 42.
 számított és az
 3333. sz. a.
 enedet 8. §-
 értékpapir-
 tenni, avagy
 értelmében a
 öleges elhe-
 erü elősmer-
 5. évi nov.
 yszék mint
 Szabó,
 aljegyző.
 ÜNTETÉS
 KÉRES-
 HÉRVÁR
 terem 1879.
 KLEVÉL
 1-ben.

